

Twée titels, één beroepsorganisatie

Conceptvoorstel
voor de nieuwe beroepsorganisatie van accountants

Naar één beroepsorganisatie van accountants

Het hierbij gevoegde voorstel beschrijft het conceptontwerp van de nieuwe beroepsorganisatie (NBO); het resultaat van de fusie tussen NIVRA en NOvAA.

Door deze fusie ontstaat een brede, pluriforme Publiekrechtelijke Beroepsorganisatie (PBO) van ruim 20.000 accountants, bestaande uit 14.000 NIVRA-leden en 6.500 NOvAA-leden.

Een fusie is in het belang van alle leden. Een gemeenschappelijke organisatie is veruit te prefereren boven een verdeeld beroep. Dat betekent een eenduidig optreden naar buiten toe, één set van beroepsstandaarden en vooral ook een gemeenschappelijk en efficiënt onderhoud van de beide titels. Een nieuwe beroepsorganisatie zal kortom meer waarde moeten bieden voor minder geld.

De fusie voorziet in een uitgesproken maatschappelijke behoefte. Al diverse keren heeft de wetgever zich uitgelaten over de wenselijkheid van één beroepsorganisatie. Voor het accountantsberoep is het van belang dat NIVRA en NOvAA het initiatief in handen nemen en niet afwachten tot de aangekondigde evaluatie van de accountantswetgeving zijn beslag heeft gekregen.

De NBO hecht groot belang aan de publiekrechtelijke status – en daarmee de wettelijk beschermde accountantstitels – om het beroep te kunnen blijven reguleren en de kwaliteit van de beroepsuitoefening te kunnen blijven bevorderen.

De nieuwe beroepsorganisatie heeft **vier strategische beleidsdoelstellingen**, die al in de intentieverklaring zijn verwoord:

- **Kwaliteitsbevordering van het accountantsberoep**
- **Hoogwaardige educatieve standaard**
- **Een beroep dat met één stem spreekt**
- **Garanderen van continuïteit binnen de beroepsgroep**

De NBO heeft een aantal belangrijke voordelen:

- De accountant en de beroepsorganisatie spelen een belangrijke rol in het maatschappelijk verkeer. Onder meer door gebundelde expertise en grotere slagkracht is de NBO beter in staat de belangen van het maatschappelijk verkeer te dienen dan de twee afzonderlijke organisaties.
- Een van de belangrijkste taken van de NBO is het onderhouden en aanwenden van haar relaties en invloed, ten behoeve van het beroep en de beroepsbeoefenaren. Door met één stem te spreken en door coördinatie van netwerken, contacten en expertise is de NBO daar beter voor toegerust.
- Een andere belangrijke hoofdtaak van de NBO is de ondersteuning van en dienstverlening aan haar leden(groepen). Door verbreding van kennis en ervaring neemt de kwaliteit van de dienstverlening toe en biedt de fusie aanzienlijke voordelen voor de leden(groepen).
- Door de fusie ontstaan er interne synergievoordelen die leiden tot een effectievere en efficiëntere werkwijze. Hierdoor ontstaat op termijn een aanzienlijke kostenbesparing.

Voor alle accountants geldt: **beide titels blijven naast elkaar bestaan.**

Beide titels hebben hun eigen positie in de markt. Ongeacht de titel wordt de kwaliteit van de beroepsuitoefening gewaarborgd door gelijke beroepsregels voor alle accountants binnen een bepaalde ledengroep.

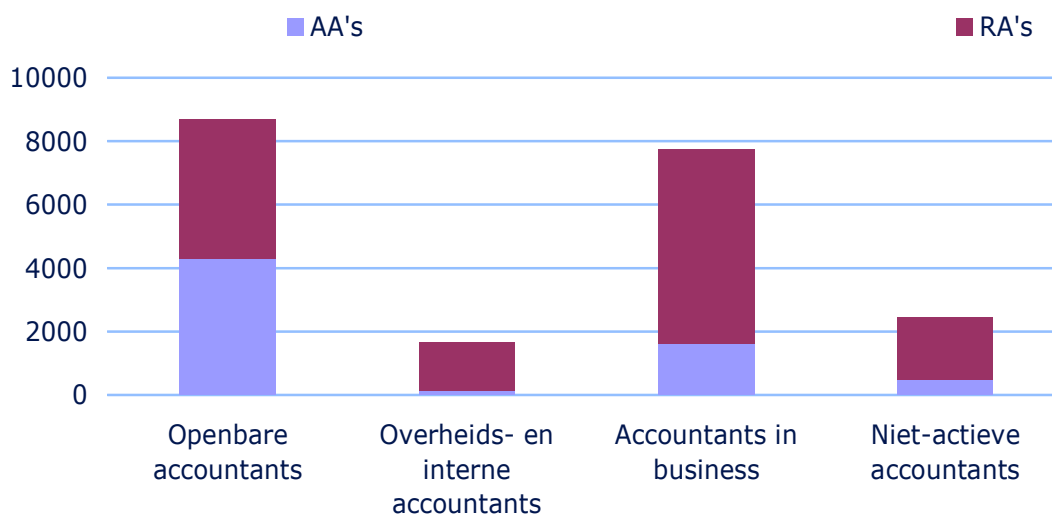
De besturen van NIVRA en NOvAA zijn ervan overtuigd dat de NBO met gebundelde expertise en grotere slagkracht de collectieve belangen van het beroep effectiever kan behartigen (zowel in Nederland als in internationale verbanden). Bovendien sluit één beroepsorganisatie aan bij de praktijk van veel accountantsorganisaties en -kantoren, waar RA's en AA's eendrachtig samenwerken.

De NBO als pluriforme organisatie

De NBO is een organisatie van en voor **alle** AA's en RA's. Er is daarmee sprake van een pluriforme PBO, waarin meerdere ledengroepen een plek hebben. De NBO hanteert, in lijn met de VGC, de volgende ledengroepen:

- openbaar accountants
- intern en overheidsaccountants
- accountants in business
- niet-actieve accountants

Deze vier ledengroepen zijn als volgt verdeeld (stand medio 2009):

In het ontwerp van de NBO is rekening gehouden met de specifieke behoeften van de ledengroepen.

Binnen de beroepsorganisatie is een verdeling te maken in taken en activiteiten voor het accountantsberoep als geheel en meer specifieke taken en activiteiten voor de verschillende ledengroepen. Op het centrale niveau heeft de NBO als (wettelijke) taken:

- het bevorderen van de kwaliteit van de beroepsuitoefening;
- het behartigen van het gemeenschappelijk belang van het accountantsberoep;
- het maken van verordeningen;
- het bewaken van de gedragscode;
- het beschermen van de accountantstitels;
- het bevorderen van de instroom in het beroep.

Daarnaast worden taken en activiteiten voor de verschillende ledengroepen uitgevoerd op het gebied van specifieke regelgeving, (permanente) educatie, belangenbehartiging en dienstverlening. Door gebruik te maken van ledengroepen kan regelgeving ook beter worden toegespitst op de groep waar deze betrekking op heeft.

Tenslotte biedt de NBO de mogelijkheid voor leden om zich onderling te verbinden, los van de eigen ledengroepering.

Governancestructuur

Om binnen de pluriforme NBO de verschillende ledengroepen goed te kunnen faciliteren is gekozen voor een governancestructuur met drie niveaus. Hierdoor wordt ook de zeggenschap van de verschillende ledengroepen goed geborgd.

Het **eerste niveau** is het algemene, centrale niveau. Alle leden behoren bij dit niveau. Op dit niveau wordt de formele zeggenschap geregeld op terreinen als toezicht, tucht, de titel, PE-verplichtingen en gedrags- en beroepsregels.

De belangrijkste organen zijn de ledenvergadering en het algemeen bestuur.

De ledenvergadering is het hoogste orgaan in de NBO. De nu geldende wettelijke bevoegdheden van de ledenvergadering (o.a. benoemen bestuur, vaststellen gedrags- en beroepsregels, vaststellen van begroting jaarrekening en contributie) blijven in de NBO onveranderd.

Het algemeen bestuur, met daarin vertegenwoordigers van de ledengroepen openbaar accountants, intern en overheidsaccountants en accountants in business, bestuurt op hoofdlijnen en zorgt voor de belangenafweging van alle ledengroepen.

Op het **tweede niveau** zijn de ledengroepen openbaar accountants, intern en overheidsaccountants en accountants in business georganiseerd. Deze ledengroepen zijn intensief betrokken bij relevante regelgeving voor de eigen ledengroep. Zij hebben elk hun eigen bestuur en via één van de bestuursleden een linking pin naar het algemeen bestuur. De ledengroepbesturen behartigen de belangen van de eigen ledengroep binnen de NBO en in de maatschappij, onder verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur. De ledengroepen maken gebruik van de bureauorganisatie, waarbij inzet van de bureauorganisatie kan worden gedifferentieerd. De contributie zal per ledengroep verschillen. Alle accountants zijn lid van één ledengroep.

De **niet-actieve accountants** vormen een eigen ledengroep. Door deze ledengroep krijgen de niet-actieve accountants een collectieve stem en kunnen ze gebruik maken van de ledenservice van de NBO. Daarnaast kunnen de niet-actieve accountants initiatieven nemen tot of deelnemen aan gremia op het derde niveau. Tenslotte ontvangen deze leden de publicaties van de NBO.

Op het **derde niveau** kunnen leden zich rondom verschillende onderwerpen organiseren. Op dit niveau worden de dwarsverbanden gelegd door alle ledengroepen heen. Voorbeelden hiervan zijn AA-Link/NIVRA Young Professionals, het MKB-platform en de sectorcommissies voor financiële instellingen of publieke sector.

In bijgaand schema worden de drie niveaus nader omschreven.

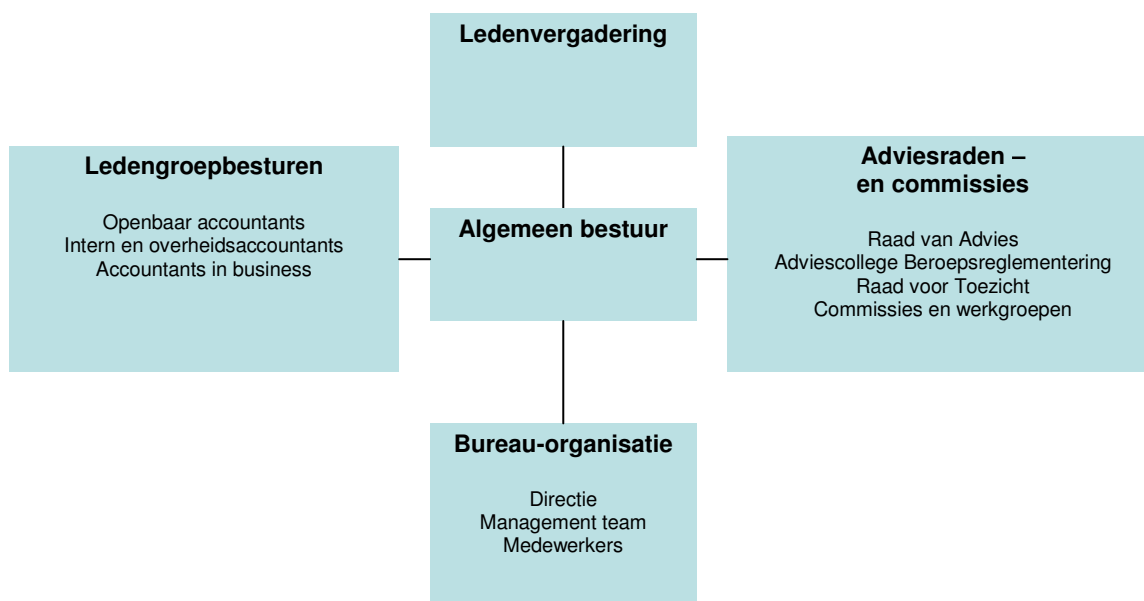
Niveau:	Belangrijkste taken
Niveau 1: Basis van de NBO <i>Ieder lid hoort hierbij</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Invullen / waarborgen van maatschappelijk belang - Standaarden en regels voor alle accountants en ledengroepen - Titelregistratie, toezicht, tuchtrecht, VGC - Belangenbehartiging, positie van de accountant, titelwaarde - Continuïteit van beroep en kwaliteit van instroom, PE - Belangenafweging tussen verschillende ledengroepen
Niveau 2: Ledengroepen <i>Indeling leden op basis van rol in de beroepspraktijk</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren en initiëren m.b.t. regels, standaarden en maatregelen voor eigen ledengroep - Deskundigheidsbevordering, vaktechnische specialismen, ledenondersteuning, beroepsontwikkeling - Belangenbehartiging en herkenbaarheid van betreffende ledengroep, ook internationaal
Niveau 3: Facilitair niveau voor verbindingen <i>Verbanden tussen verschillende ledengroeperingen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kennisuitwisseling tussen verschillende ledengroeperingen over 'cross-Ledengroep-issues' (bijvoorbeeld: regionale afdelingen, MKB platform, AA Link, Young Professionals, sectorcommissies)

Door deze indeling worden de behoeften van de verschillende ledengroepen maximaal gefaciliteerd.

Het pluriforme karakter van de NBO komt tot uiting in de positie die is toebedacht aan de ledengroepen openbaar accountants, intern en overheidsaccountants en accountants in business. Deze ledengroepen hebben op vier manieren invloed op de werkzaamheden die de NBO uitoefent:

Via haar vertegenwoordiging in het algemeen bestuur via de linking pin	Via het algemene planning en control proces van de NBO
<ul style="list-style-type: none"> • In het bestuur zijn alle ledengroepen vertegenwoordigd • Één lid van het ledengroepbestuur heeft ook zitting in het algemeen bestuur • Via deze link heeft de ledengroep haar invloed in het bestuur en via het bestuur in de bureauorganisatie geborgd 	<ul style="list-style-type: none"> • Het planning en control proces begint bij de ledengroep die haar eigen beleidsprioriteiten en activiteitenplan formuleert • Dit plan wordt afgestemd met de bureauorganisatie en goedgekeurd door het algemeen bestuur • Vervolgens wordt budget geormerkt voor de ledengroep en worden de benodigde middelen met de ledengroep afgesproken
Via haar specifieke rol in het regelgevende proces en in het Adviescollege	Via onderwerp specifieke kernprojecten, portefeuilles en met de bureauorganisatie
<ul style="list-style-type: none"> • In het regelgevende proces vindt voor formele vaststelling van regelgeving consultatie plaats met relevante ledengroepen • De relevante ledengroepen kunnen in dit proces initiërend en proactief invloed uitoefenen op de tot standkoming van regelgeving 	<ul style="list-style-type: none"> • Het bestuur zal permanente portefeuilles en/of ad hoc kernprojecten kennen • Een ledengroep kan een kernproject agenderen waarmee een voor haar belangrijke ontwikkeling of kwestie binnen het bestuur voldoende aandacht krijgt • De bureauorganisatie heeft per ledengroep medewerkers die specifiek voor de ledengroep werken

De governancestructuur van de NBO ziet er als volgt uit:

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit 13 leden. De verdeling ziet er als volgt uit:

	Openbaar Accountants	Overheids en intern Accountants	Accountants in Business	Totaal
AA	4	0	1	5
RA	4	1	3	8
Totaal	8	1	4	13

Binnen het bestuur zijn in de groep openbaar accountants drie accountants afkomstig van grote kantoren. Twee bestuursleden zijn werkzaam bij middelgrote kantoren en drie bij kleine kantoren. Daarnaast is tenminste één lid van het algemeen bestuur werkzaam in de publieke sector.

Door deze bestuurssamenstelling wordt een evenwichtige afspiegeling van de drie genoemde ledengroepen binnen de NBO gerealiseerd.

Het bestuur van de NBO kent een voorzitter en een vice-voorzitter. De taakverdeling binnen het algemeen bestuur wordt door het bestuur zelf bepaald, waarbij portefeuillehouders worden benoemd. In ieder geval worden de volgende portefeuilles belegd: Financiën, Planning & control, Regelgeving/vaktechniek, Mkb, Benoemingen & beloningen, Onderwijs, Toezicht, Internationaal en Publieke sector.

Adviesraden

Het bestuur wordt bijgestaan door adviesraden, die het bestuur adviseren over strategische zaken of zaken van zwaarwegend belang. In ieder geval worden de volgende adviesraden ingesteld:

- Raad van Advies
 - adviseert over zaken van strategisch of anderszins zwaarwegend belang
- Raad voor Toezicht
 - toezicht op stage/praktijkopleiding
 - toezicht op PE-verplichtingen
 - toezicht op de kwaliteit van de beroepsuitoefening
- Adviescollege voor Beroepsreglementering
 - adviseert bij het tot stand brengen van beroepsreglementering volgens een goed gestructureerd, gepland en, transparant proces.
Het adviescollege kent drie aandachtgebieden:
 - ethiek
 - assurance
 - non-assurance

Daarnaast functioneert er een zgn. Stakeholdersnetwerk: een gestructureerd proces waarin de interactie met stakeholders (bijvoorbeeld ministeries, belangenorganisaties en koepelorganisaties) plaats vindt via daarop toegesneden overleg- of samenwerkingsvormen. Hierbij valt te denken aan één-op-één-gesprekken op bestuurlijk niveau, rondetafelbijeenkomsten en samenwerkingsprojecten.

Bureau

De bureauorganisatie heeft een initiërende en ondersteunende rol in het formuleren van het beleid en draagt daarnaast zorg voor de uitvoering van het beleid. Door de fusie ontstaat er één bureauorganisatie, die maximale output kan leveren tegen lagere kosten dan momenteel beide organisaties gezamenlijk. De bureauorganisatie is professioneel en resultaatgericht en servicegericht naar de leden.

De uiteindelijke bureauorganisatie is kleiner in omvang dan de som van de huidige organisaties, hetgeen op termijn zal leiden tot een besparing op personeels- en andere kosten.

Het bureau staat onder leiding van een tweehoofdige directie, Daaronder functioneert een MT. De directie en de MT-leden worden benoemd door het algemeen bestuur.

Regelgevend proces

Het regelgevend proces heeft betrekking op verordeningen, nadere voorschriften en 'guidance' (Leidraden/Praktijkhandleidingen en Audit Alerts).

De totstandkoming van deze regelgeving wordt effectiever en efficiënter gemaakt. Het Adviescollege voor Beroepsreglementering zorgt voor een jaarplan. Op basis hiervan weten de ledengroepen wanneer voor hen relevante regelgeving in het Adviescollege wordt behandeld en kunnen zij een rol spelen in het consultatieproces over de regelgeving.

Een belangrijk onderdeel van het regelgevend proces is de 'impactanalyse'. Hierbij worden de consequenties van de voorgestelde regelgeving voor verschillende groepen binnen en buiten het beroep op een rij gezet. Op basis van deze impactanalyse wordt besloten of voorgestelde nieuwe regelgeving daadwerkelijk wordt uitgewerkt. Het wettelijk consultatieproces met de leden zal niet veranderen.

Een eigen stem in de NBO: twee voorbeelden

Mkb-accountants (AA's en RA's)

Alhoewel de mkb-accountants tot de openbaar accountants behoren wordt er binnen de NBO op diverse manieren voor gezorgd dat deze groep haar eigen stem heeft:

- Meer dan de helft van de openbaar accountants in het bestuur is mkb-accountant
- Binnen het bestuur komt een specifieke mkb-portefeuille
- Mkb-accountants zijn vertegenwoordigd in het ledengroepbestuur
- De eerste voorzitter van de ledengroep openbaar accountants is een AA
- Mkb-overleg: er komt een apart overleg kleine kantoren, daarnaast kunnen mkb-accountants zich organiseren binnen niveau 3 van de governancestructuur
- Mkb-accountants hebben zitting in het Adviescollege voor Beroepsreglementering. Bij ieder voorstel tot verandering van de regelgeving wordt bekeken wat de consequenties zijn voor onder meer de mkb-accountant (impactanalyse) en of deze voorstellen verder worden uitgewerkt.

Accountants in business

De positie van accountants in business komt tot uiting door

- Dertig procent van de leden in het algemeen bestuur is accountant in business
- Accountants in business hebben een eigen ledengroepbestuur en beschikken over een geormerkt budget
- Accountants in business hebben zitting in het Adviescollege voor Beroepsreglementering
- Accountants in business kunnen zich organiseren binnen niveau 3 (sectorcommissies, werkgroepen etc.).

Tegelijkertijd dient de succesvolle samenwerking van de ledengroep accountants in business met de Vereniging van Registercontrollers (VRC) in het Controllersinstituut (CI) te worden voortgezet. Om dit te waarborgen wordt het CI als operationele eenheid gehandhaafd en zal er periodiek overleg op bestuurs- en directieniveau plaatsvinden. Tevens zal er een directe rapportagelijijn worden gecreëerd tussen de manager CI/Accountants in business en de directie.

Vestigingsplaats

De NBO streeft er naar met al haar functies en medewerkers op één locatie gehuisvest te zijn. Na uitvoerig onderzoek en weging van diverse opties is besloten te kiezen voor huisvesting in het huidige NIVRA-kantoor in Amsterdam. Doorslaggevend voor de keuze waren de aanzienlijke kostenvoordelen die deze optie met zich meebracht in vergelijking met alle andere scenario's. Het pand in Amsterdam zal bij herinrichting de 'look and feel' van de NBO krijgen.

Financiën

Contributie

De contributies voor AA's en RA's worden geharmoniseerd, waardoor per ledengroep één contributie ontstaat. Deze contributieniveaus zullen een vergelijkbare structuur kennen als de huidige structuur. De contributie voor volgend boekjaar wordt niet geïndexeerd. Op termijn zullen de te bereiken financiële synergievoordelen aan de leden worden doorgegeven in de vorm van een verlaging van de contributie. Een en ander is thans nog onderwerp van studie.

Een meer gedetailleerd voorstel zal gezamenlijk met een voorstel voor de begroting in november als onderdeel van het definitieve fusiedocument aan de leden worden gepresenteerd.

Het draagkrachtbeginsel voor individuele leden blijft van kracht (korting als de contributie meer dan 4% van het jaarinkomen bedraagt).

Activiteitenbudget per ledengroep

Voor het activiteitenbudget per ledengroep en de rol die het ledengroepbestuur heeft bij vaststelling en besteding hiervan, zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Elke ledengroep heeft een activiteitenplan en vraagt daar budget voor aan bij het algemeen bestuur.
- Het algemeen bestuur bepaalt of de ledengroep dat budget (geormerkt) krijgt.
- De budgettoekenning moet passen binnen een meerjarig contributie- en financieel beleid voor de gehele NBO waar het algemeen bestuur verantwoordelijk voor is.

Vacatiegelden en vergoedingen

De NBO hanteert voor een door het bestuur aangewezen aantal bestuurs-, raden- en commissiefuncties het huidige vacatiegelden- en vergoedingensysteem van de NOvAA. Dit systeem verlaagt met name voor leden uit kleinere kantoren en organisaties en zelfstandig gevestigde leden de drempel om zich voor de NBO in te zetten.

Bureaunkosten

De NBO heeft het doel om de bureaunkosten te verlagen ten opzichte van de gezamenlijke kosten voor beide huidige organisaties. Verwacht wordt deze doelstelling in een periode van drie jaar te kunnen realiseren.

Balans en vermogensposities

De eigen vermogensposities van de huidige organisaties verschillen sterk. Onderstaande samenvoeging van de balansen van beide organisaties in de NBO doet recht aan deze verschillen.

- Het NIVRA zal bij de totstandkoming van de NBO haar gehele eigen vermogen inbrengen.
- De NOvAA zal naar verhouding van het aantal leden (circa twee staat tot één) eveneens eigen vermogen inbrengen.
- Het surplus aan eigen vermogen van de NOvAA zal op nader te bepalen wijze apart worden gezet en onder beheer van de AA's blijven. Dit vermogen zal op een door de AA's in het algemeen bestuur te bepalen wijze terugvloeien aan de AA's. Een korting op de contributie is hierboven reeds genoemd.
- Vanaf 2011 zal de NBO als één organisatie, op basis van de geplande financiële synergievoordelen, in een beperkt aantal jaren haar weerstandsvermogen op het noodzakelijke niveau brengen.
- Op het moment dat dit weerstandsvermogen is bereikt, zullen de contributies worden verlaagd en zullen positieve exploitatieresultaten terugvloeien naar de leden of in het belang van de leden worden besteed.
- De eigen vermogensposities van beide organisaties worden, voorafgaand aan de fusie door middel van due diligence getoetst.

Consultatie, besluitvorming en implementatie

Consultatie: Oktober 2009

In deze periode zal een brede consultatie van de conceptvoorstellen onder de leden plaatsvinden via regionale en landelijke bijeenkomsten en via het internet. Tevens worden de ondernemingsraden van NIVRA en NOvAA geraadpleegd over de voorstellen. Onderdeel van de adviesaanvraag is een sociaal plan voor de medewerkers van beide bureau-organisaties. Op basis van deze consultatieronde zal een definitief fusievoorstel worden opgesteld.

Besluitvorming: november – december 2009

Medio november zullen de beide besturen een definitief voorstel naar de leden sturen. Tevens zal een slotpeiling onder de leden plaatsvinden. Dit voorstel zal op de ledenvergaderingen van 16 december worden besproken en leiden tot besluitvorming.

Naar verwachting zal, wanneer de leden instemmen met het fusievoorstel, vlak na de ledenvergadering ook **de nieuwe naam** van de beroepsorganisatie bekend worden gemaakt.

Implementatie: vanaf januari 2010

Wanneer de ledenpeiling voor het NIVRA tot een positief resultaat leidt en de ledenvergadering van de NOvAA het fusievoorstel heeft aanvaard zal een verzoek tot wetswijziging bij het ministerie van Financiën worden ingediend. De fusie vindt formeel pas plaats wanneer beide bestaande accountantswetten zijn samengevoegd tot één nieuwe wet. Het ministerie van Financiën heeft aangegeven dat, vooruitlopend op de nieuwe wet, NIVRA en NOvAA al van start kunnen gaan met een geleidelijke integratie van onderdelen van beide organisaties. Dat betekent dat al vanaf 1 januari 2010 zal worden samengewerkt en dat operationeel de organisatie voor zover wettelijk mogelijk in elkaar geschoven gaat worden.